

Ministerstwo
Finansów

Stan prac legislacyjnych w zakresie ubezpieczeń

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

tel.: +48 22 694 58 28
fax :+48 22 694 39 50

www.mf.gov.pl

Warszawa, 23 października 2014 r.

Deregulacja

Ustawa z dnia 9 maja 2014 o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych (Dz. U. poz. 768) wprowadziła m.in. zmiany w ustawie o pośrednictwie ubezpieczeniowym oraz ustawie o działalności ubezpieczeniowej. Ustawa weszła w życie 10 sierpnia 2014 r.

Deregulacja obejmuje dostęp do wykonywania działalności agencyjnej, działalności brokerskiej oraz zawodu aktuarusza. Podstawowe zmiany:

- rezygnacja z obligatoryjnego szkolenia dla osób mających wykonywać czynności agencyjne i pozostawienie jedynie egzaminu organizowanego przez zakład ubezpieczeń,
- do osób mających wykonywać czynności agencyjne w bankach i spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych stosuje się szczególne zasady w zakresie egzaminu (ograniczenie zakresu tematów egzaminu),
- rezygnacja ze szkoleń zawodowych,
- w zakresie działalności brokerskiej warunek zdania egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną nie będzie stosowany do osób, które przez 5 lat wykonywały czynności bezpośrednio związane z czynnościami brokerskimi w zakresie ubezpieczeń (reasekuracji) w okresie 10 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku oraz posiadają pozytywną opinię brokera ubezpieczeniowego (reasekuracyjnego),
- alternatywą dla egzaminów państwowych ma być ukończenie uznanych przez komisje egzaminacyjne dla brokerów ubezpieczeniowych (reasekuracyjnych) oraz aktuaruszy studiów wyższych, które zakresem kształcenia obejmują zakres tematów egzaminu dla brokerów ubezpieczeniowych (reasekuracyjnych) albo aktuaruszy.

Rozporządzenia wykonawcze

Minister Finansów w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy powinien wydać 9 nowych rozporządzeń na podstawie zmienionych upoważnień ustawowych zawartych w ustawie o pośrednictwie ubezpieczeniowych oraz ustawie o działalności ubezpieczeniowej. Rozporządzenia systematycznie są publikowane.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 września 2014 r. w sprawie wniosków o wpis do rejestru agentów ubezpieczeniowych (Dz. U. poz. 1376)

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 października 2014 r. w sprawie egzaminu dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych (jeszcze nieopublikowane).

Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania czynności agencyjnych

Egzamin dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych

Rozporządzenie z dnia 14 października 2014 r. w sprawie egzaminu dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych:

- 1) egzamin przeprowadza się pisemnie lub elektronicznie,
- 2) egzamin może być przeprowadzony w formie elektronicznej, z wykorzystaniem systemu informatycznego, o ile zakład posiada warunki zapewniające prawidłowy przebieg egzaminu:
 - posiada odpowiednie wyposażenie indywidualnych stanowisk egzaminacyjnych wspomaganych elektronicznie,
 - zapewnia warunki do samodzielnego wykonywania zadań egzaminacyjnych przez zdających,
- 3) egzamin przeprowadza się w wydzielonej sali, w warunkach zapewniających zdającym samodzielność pracy, a komisji egzaminacyjnej czuwanie nad należytym przebiegiem egzaminu,
- 4) zakres obowiązujących tematów egzaminu obejmuje:
 - zagadnienia ogólne niezbędne do prawidłowego wykonywania czynności agencyjnych, składające się z sześciu bloków tematycznych,
 - zagadnienia ogólne właściwe dla działu I i działu II załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej, składające się z dwóch bloków tematycznych,
 - zagadnienia z zakresu działalności zakładu ubezpieczeń, na rzecz którego mają być wykonywane czynności agencyjne, składające się z trzech bloków tematycznych,

c.d.

5) podstawowy egzamin obejmuje 100 pytań (60+10+30), trwa 120 minut, warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie 70 pkt (50+20),

6) test dla osób mających wykonywać czynności agencyjne w bankach i spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych obejmuje dwa bloki tematyczne z zakresu działalności zakładu ubezpieczeń (szczegółowe zasady zawierania umów ubezpieczenia oraz składki ubezpieczeniowe) i składa się z 20 pytań, trwa 25 minut, warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie 15 pkt,

7) test dla osób, o których mowa w art. 9 ust. 1a ustawy, obejmuje również etykę zawodową agenta ubezpieczeniowego

8) egzamin odbywa się przed komisją egzaminacyjną składającą się co najmniej z trzech osób powoływanych przez zarząd zakładu ubezpieczeń; zakłady ubezpieczeń mogą powołać wspólną komisję egzaminacyjną, w skład której wchodzi co najmniej trzech przedstawicieli wybranych przez zarządy zakładów ubezpieczeń przeprowadzających wspólny egzamin,

9) komisja egzaminacyjna sporządza protokół z przepracowanego egzaminu. Do protokołu dołącza się listę obecności podpisaną przez osoby biorące udział w egzaminie.

Dyrektywa Wyłacalność II

Dyrektywa Wyłacalność II stanowi kodyfikację trzynastu dyrektyw ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych. Dyrektywa w sposób kompleksowy proponuje nowy system wyłacalności zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji, który został zbudowany w oparciu o trzy filary. Filar I dotyczy wymogów ilościowych (wymogów kapitałowych), filar II to wymogi jakościowe – system zarządzania oraz proces nadzorczy, natomiast filar III to obowiązki informacyjne zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji oraz dyscyplina rynkowa.

Projekt założeń do projektu ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, implementujący dyrektywę Wyłacalność II, w dniu 24 września 2014 r. został przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich Rady Ministrów i przekazany do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów.

Projekt założeń uwzględnia również zmiany wynikające z dyrektywy 2014/51/UE (tzw. dyrektywy Omnibus II) oraz obejmuje kwestie regulowane w dotychczasowej ustawie o działalności ubezpieczeniowej.

Państwa członkowskie UE powinny dokonać implementacji dyrektywy Wyłacalność II do dnia 31 marca 2015 r., która powinna wejść w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. (niektóre jej postanowienia powinny wejść w życie z dniem 1 kwietnia lub 1 lipca 2015 r.).

Dyrektywa IMD1

12 czerwca 2014 r. – publikacja dyrektywy MiFID2, która nowelizuje dyrektywę 2002/92/WE w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego

Termin na implementację - do dnia **3 lipca 2016 r.**

Termin rozpoczęcia stosowania przepisów od dnia **3 stycznia 2017 r.**

Zmiany przewidziane w nowelizacji:

1. dodanie definicji produktu inwestycyjnego opartego na ubezpieczeniu
2. wprowadzenie wymogów w zakresie sprzedaży produktów inwestycyjnych opartych na ubezpieczeniu przez pośredników ubezpieczeniowych oraz zakłady ubezpieczeń:
 - a) wymóg uczciwego, rzetelnego i profesjonalnego postępowania zgodnie z najlepiej pojętym interesem klientów,
 - b) informacje (w tym materiały marketingowe) przekazywane przez pośrednika lub zakład ubezpieczeń muszą być rzetelne, jasne i nie wprowadzać w błąd,
 - c) wymóg zapobiegania konfliktom interesów,
 - d) możliwość wprowadzenia zakazu przyjmowania lub pobierania opłat, prowizji lub innych korzyści pieniężnych od osób trzecich,
 - e) Komisja Europejska przyjmie akty delegowane w zakresie zapobiegania konfliktom interesów.

Projekt dyrektywy IMD2 – w sprawie dystrybucji ubezpieczeń

Cel dyrektywy – zapewnienie równych zasad działania wszystkim uczestnikom zajmującym się sprzedażą produktów ubezpieczeniowych oraz zwiększenie poziomu ochrony osób ubezpieczonych.

Rozważane zmiany w projekcie dyrektywy m.in. w zakresie:

- 1) rozszerzenia stosowania pierwotnej dyrektywy w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego na wszystkie kanały dystrybucji (proponuje się zmianę nazwy aktu: dyrektywa w sprawie dystrybucji ubezpieczeń),
- 2) wymogu posiadania odpowiedniej wiedzy i kwalifikacji przez podmioty zajmujące się dystrybucją ubezpieczeń,
- 3) rzetelnego i profesjonalnego działania dystrybutora w najlepiej pojętym interesie swoich klientów,
- 4) rozszerzenia obowiązków informacyjnych wobec klienta (np. obowiązek ujawniania charakteru i natury wynagrodzenia pośrednika ubezpieczeniowego),
- 5) dodatkowych wymogów dotyczących oferowania ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych,
- 6) analizy potrzeb ubezpieczonego.

Prace w Grupie Roboczej Rady UE ds. Usług Finansowych (pośrednictwo ubezpieczeniowe) – kolejne spotkanie planowane jest na 5 listopada 2014 r.

Planowany termin implementacji – 24 miesiące po wejściu w życie dyrektywy

Rozporządzenie PRIIPS

Publikacja ma nastąpić w najbliższym czasie.

Rozporządzenie nie wymaga implementacji, będzie stosowane 2 lata po wejściu w życie rozporządzenia

Rozporządzenie obejmuje zakresem produkty inwestycyjne oparte na ubezpieczeniu. W zakresie ich sprzedaży wprowadza obowiązek przekazywania informacji o produkcie w formie tzw. dokumentu o kluczowych informacjach (key information document), który obejmuje m.in.:

- informacje o kosztach i opłatach,
- ostrzeżenie o skomplikowanym charakterze produktu,
- opis typu inwestora indywidualnego, do którego taki produkt jest adresowany
- informacje o ryzyku, możliwych stratach,
- informację o czasie posiadania produktu i możliwości wcześniejszego pobrania pieniędzy,
- możliwościach złożenia skargi na temat produktu.

Dokument – jasny, rzetelny, krótki (do 3 stron A4), bezpłatny

Uprawnienia organu nadzoru do interwencji w zakresie produktu – możliwość zakazu wprowadzania produktu na rynek

Dyrektywa 2011/89/UE

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie ustawy o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r. poz. 586), implementowała *dyrektywę 2011/89/UE dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zmiany dyrektyw 98/78/WE, 2002/87/WE, 2006/48/WE, 2009/138/WE w odniesieniu do dodatkowego nadzoru nad podmiotami finansowymi konglomeratu finansowego.*

Ustawa wprowadziła m.in. zmiany w definicji nadzoru dodatkowego w art. 2 ust. 1 pkt 5c ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej. Zmiana ta rozszerza zakres podmiotów objętych nadzorem dodatkowym na krajowe zakłady ubezpieczeń (reasekuracji), które są podmiotami zależnymi dominujących podmiotów nieregulowanych. W konsekwencji zmianie uległa definicja ubezpieczeniowej grupy kapitałowej.

Do końca roku powinno zostać wydanych 6 rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie ustalania środków własnych krajowych zakładów ubezpieczeń (reasekuracji) wchodzących w skład ubezpieczeniowej grupy kapitałowej, rocznych sprawozdań zakładów ubezpieczeń (reasekuracji) dotyczących transakcji przeprowadzanych w ubezpieczeniowej grupie kapitałowej oraz kwartalnych i dodatkowych rocznych sprawozdań finansowych i statystycznych zakładów ubezpieczeń (reasekuracji).

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Piotr Radziszewski

Ministerstwo Finansów
Naczelnik Wydziału Sektora Ubezpieczeń
Departament Rozwoju Rynku Finansowego